

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
เรื่อง การประกอบกิจการสถานที่สะสมอาหารและจำหน่ายอาหาร

สำนักงานเขตบางบอน ได้มีหนังสือที่ กท ๘๙๐๔/๕๔๒๒ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙ ถึงศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เพื่อขอหารือกรณีการประกอบกิจการสถานที่สะสมอาหารหรือจำหน่ายอาหารตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วย สำนักงานเขตบางบอนได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบการประกอบกิจการจำหน่ายของชำภายในอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กแห่งหนึ่ง ว่าการประกอบกิจการขัดกับกฎหมายหรือไม่ และขอให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเขตบางบอนได้ส่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบบริเวณดังกล่าว พบว่า มีการประกอบกิจการสะสมอาหารประเภทอาหารแห้ง อาหารพร้อมบริโภค ขนม โดยบรรจุทุกสินค้าไว้ในรถเข็นจอดอยู่กับที่บริเวณลานจอดรถใต้อาคารซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนกลางของคอนกรีตเสริมเหล็ก และมีการจำหน่ายเครื่องดื่ม เช่น น้ำอัดลม โดยเครื่องดื่มต่างๆ จะแช่ไว้ในตู้เย็นภายในห้องพัก และจะนำออกมาจำหน่ายบริเวณรถเข็นเมื่อลูกค้าต้องการ สำนักงานเขตบางบอนจึงขอหารือว่า กรณีการประกอบกิจการดังกล่าวข้างต้นเข้าข่ายการประกอบกิจการสถานที่สะสมอาหารหรือจำหน่ายอาหารตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือดังกล่าวและประสานงานกับผู้หารือเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม ได้ความว่า การประกอบกิจการดังกล่าวมีลักษณะเป็นการจำหน่ายอาหารประเภทอาหารแห้ง และอาหารพร้อมบริโภค อาทิ เครื่องดื่ม บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป น้ำมันพืช ซีอิ๊ว และซอสปรุงรส ภายในอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก โดยผู้ประกอบกิจการได้ให้ข้อมูลต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้ขออนุญาต ต่อนิติบุคคลของคอนกรีตเสริมเหล็กเพื่อนำรถเข็นบรรจุสินค้ามาจอดไว้บริเวณลานจอดรถใต้อาคารเพื่อจำหน่าย ซึ่งนิติบุคคลของคอนกรีตเสริมเหล็กได้อนุญาตให้ผู้ประกอบการดำเนินการดังกล่าวได้

จากประเด็นข้อหารือและรายละเอียดข้อเท็จจริงข้างต้น พิจารณาแล้วเห็นว่าตามบทบัญญัติมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “สถานที่จำหน่ายอาหาร” และ “สถานที่สะสมอาหาร” ไว้อย่างชัดเจน และเมื่อพิจารณาจากคำนิยามที่ปรากฏตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแล้ว การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวไม่เข้าข่ายการประกอบ

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๓/๑๙ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข มีถึงผู้อำนวยการเขตบางบอน

^๒ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใดๆ ที่มีใช้หรือทางสาธารณะที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม

“สถานที่สะสมอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใดๆ ที่มีใช้หรือทางสาธารณะที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง

กิจการ “สถานที่จำหน่ายอาหาร” เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวไม่มีการประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที สำหรับในกรณีของ “สถานที่สะสมอาหาร” จะต้องพิจารณาว่า การดำเนินการดังกล่าวมีการจำหน่ายอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลังหรือไม่ หากพบว่าการจำหน่ายสินค้าที่ผู้ซื้อต้องนำไปทำประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวจึงเข้าข่าย “สถานที่สะสมอาหาร” แต่หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบว่า การจำหน่ายสินค้าดังกล่าวไม่มีลักษณะที่ผู้ซื้อต้องนำไปทำประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง การดำเนินในลักษณะดังกล่าวจะไม่เข้าข่าย “สถานที่สะสมอาหาร” ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

ดังนั้น การประกอบกิจการดังกล่าวจึงเข้าข่าย “สถานที่สะสมอาหาร” เนื่องจากมีการจำหน่ายอาหารซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง อาทิ บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป น้ำมันพืช ซีอิ้ว และซอสปรุงรส ผู้ประกอบกิจการต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการตามบทบัญญัติมาตรา ๓๘^๓ ซึ่งการพิจารณาอนุญาตเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องพิจารณาถึงลักษณะพื้นที่ที่ใช้ประกอบการว่ามีขนาดเกินสองร้อยตารางเมตรหรือไม่หากมีขนาดพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ หากมีขนาดไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๘ แต่ทั้งนี้ในการพิจารณาอนุญาตราชการส่วนท้องถิ่นควรตรวจสอบให้ชัดเจนด้วยการดำเนินการของผู้ประกอบการได้รับอนุญาตให้ดำเนินการภายในสถานที่จากเจ้าของสถานที่อย่างถูกต้อง เนื่องจากการดำเนินการของผู้ประกอบการเป็นการดำเนินการในสถานที่เอกชนมิใช่ที่หรือทางสาธารณะ ซึ่งผู้ประกอบกิจการจะต้องได้รับอนุญาตให้ดำเนินการจากเจ้าของสถานที่ด้วย

สมชาย ตูแก้ว

(นายสมชาย ตูแก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

^๓ มาตรา ๓๘ ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช่เป็นการขายของในตลาดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๘ ก่อนการจัดตั้ง